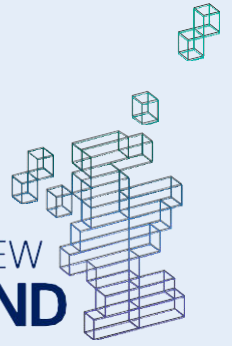

Listopad 2023 r.

Budowanie Nowej Szkocji: Migracja do Szkocji po uzyskaniu przez nią niepodległości

BUILDING A NEW
SCOTLAND

Podsumowanie

Oto podsumowanie propozycji Szkockiego Rządu w kwestii polityki migracyjnej w niepodległej Szkocji. Dokument ten:

- przedstawia naszą wizję humanitarnej i opartej na zasadach polityki migracyjnej po uzyskaniu przez Szkocję niepodległości, zgodnie z którą przyjmiemy obywateli pragnących przyczynić się do rozwoju naszej gospodarki i społeczności
- opisuje sposób, w jaki osoby starające się o azyl i uchodźcy byliby przyjmowani i zintegrowani w naszych społecznościach oraz traktowani z godnością i szacunkiem

Pełny raport zawiera więcej informacji szczegółowych na temat tych propozycji, analizę dostępnych dowodów oraz odniesienia do źródeł.

Wstęp

Migracja ma wpływ na obecny kształt Szkocji. W przeszłości młodzi Szkoci opuszczali rodzinny kraj, aby budować swoje życie gdzie indziej. Jednak ostatnimi czasy, a zwłaszcza w ciągu ostatnich 20 lat, migracja w Unii Europejskiej przyczyniła się do zmiany tego obrazu. Szkocja z eksportera netto osób i państwa, dla którego przewidywano spadek liczby ludności, stała się krajem o rosnącej liczbie mieszkańców, bogatszym kulturowo i bardziej zróżnicowanym społeczeństwem o bardziej międzynarodowej perspektywie.

Niestety, obecnie te pozytywne zmiany są zagrożone ze względu na wrogą postawę rządu westminsterskiego wobec migracji oraz brak uwzględnienia specyficznej sytuacji ludności Szkocji w brytyjskiej polityce imigracyjnej.

Polityka migracyjna Wielkiej Brytanii wpływa negatywnie również na biznes i całą gospodarkę. Dowody wskazują na to, że niektóre branże, np. spożywcza, borykają się z brakiem pracowników i trudnościami w obsadzeniu miejsc pracy.

Pomimo pozytywnej historii migracji w ostatnich latach, zgodnie z prognozami w ciągu najbliższej dekady nastąpi spadek liczby ludności Szkocji. Właśnie dlatego potrzebne są rozwiązania zarówno w tym zakresie, jak i rozwiązania odnoszące się do szerszych zmian demograficznych, ponieważ, podobnie jak w wielu innych rozwiniętych krajach, ludność Szkocji starzeje się. Szkocja jest jedynym krajem w Wielkiej Brytanii, gdzie przewiduje się spadek liczby ludności ogółem oraz liczby ludności w wieku produkcyjnym.

Nowe podejście

Niepodległość dałaby Szkocji kontrolę nad polityką migracyjną, umożliwiając zwiększenie jej populacji. Opracowalibyśmy humanitarny, godny i oparty na zasadach system migracyjny, konsekwentnie odrzucając „wrogą postawę” Westminsteru.

Propozycje przedstawione w tym dokumencie mają na celu przyniesienie korzyści naszym społecznościom i usługom publicznym — a przede wszystkim osobom, które chcą żyć, pracować oraz zakładać rodziny w Szkocji. Osoby te nie tylko wzbogacają Szkocję kulturowo, ale także pomagają w rozwoju gospodarki — pomagając wypełnić luki kadrowe w kluczowych sektorach i istotnie przyczyniają się do wzrostu populacji naszego kraju.

Rząd starałby się także zapewnić sprawiedliwość wobec Globalnego Południa. Wyciągnęlibyśmy wnioski ze skandalu Windrush i zadbalibyśmy o solidną ochronę praw migrantów. Tym samym usunęlibyśmy dyskryminacyjne bariery, aby osoby z Globalnego Południa miały równy dostęp do szkockiego systemu migracyjnego.

Po uzyskaniu niepodległości rząd utrzymałby możliwość swobodnego przemieszczania się w ramach strefy Common Travel Area, odzwierciedlając długotrwałe więzi z naszymi najbliższymi sąsiadami — Wielką Brytanią i Irlandią.

Gdy Szkocja będzie mogła ponownie dołączyć do UE, przywrócona zostanie możliwość swobodnego przemieszczania się osób w Europie dla obywateli Szkocji, a tym samym prawo do życia i pracy w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), a dla obywateli EOG do życia i pracy w Szkocji.

Nowe procedury wizowe

Wraz z uzyskaniem przez Szkocję niepodległości, Szkocki Rząd zaproponuje osobom, które nie mogą korzystać z prawa do swobodnego przemieszczania się, szereg ścieżek wizowych, które będą wspierać jednostki pragnące żyć, pracować lub studiować w Szkocji, a także odwiedzać ten kraj lub w nim inwestować.

Główna wiza „Live in Scotland” (Życie w Szkocji) byłaby nową formą wizen, która pozwoliłaby na życie i pracę w Szkocji osobom i ich rodzinom, bez konieczności wsparcia ze strony pracodawcy, o ile osoby te spełnią kryteria określone w szkockich przepisach imigracyjnych. W ramach tej wizen punkty przyznawane byłyby za szeroki zakres cech, w tym wiek, wykształcenie, umiejętności i doświadczenie zawodowe, potencjał dochodowy oraz umiejętności językowe — w tym także za znajomość języka gaelickiego oraz angielskiego. Wiza Live in Scotland obejmowałaby także element związany z miejscem zamieszkania, wspierając migrację do odległych, wiejskich i wyspiarskich społeczności Szkocji, pomagając tym samym w walce z depopulacją.

Po uzyskaniu niepodległości przez Szkocję nowa wiza **„Scottish connections” (Związki ze Szkocją)** umożliwiłaby osobom związanym ze Szkocją powrót do tego kraju lub pozostanie w nim. Wiza dostępna jest dla następujących osób:

- osoby legalnie mieszkające w Szkocji przez co najmniej pięć lat;
- osoby, których przodkowie (rodzice lub dziadkowie) mają obywatelstwo Wspólnoty Narodów; byłaby to wiza przypominająca brytyjską wizę Ancestry;
- absolwenci, którzy studiowali w Szkocji; byłaby to wiza przypominająca brytyjską wizę Graduate;
- brytyjscy obywatele, którzy nie są obywatelami brytyjskimi; byłaby to wiza przypominająca wizę British National (Overseas) dla Hongkongu, obejmująca także znacznie mniejszą liczbę obywateli brytyjskich terytoriów zamorskich.

Byłaby to wiza pięcioletnia, prowadząca — zgodnie z życzeniem — do uzyskania prawa stałego pobytu i obywatelstwa.

Wiza „**Work in Scotland**” (**Praca w Szkocji**) będzie przypominać wizę sponsorowaną przez pracodawcę, z tym że zasady pozwalające na jej uzyskanie będą uproszczone i umożliwią większej liczbie pracodawców współpracę z systemem imigracyjnym oraz rekrutowanie pracowników z zagranicy. Kontynuowalibyśmy także i rozszerzalibyśmy zakres **wizy dla pracowników sezonowych**, eliminując konieczność związania pracowników z jednym pracodawcą i zmniejszając ryzyko wyzysku.

Jeśli chodzi o przyciąganie międzynarodowych studentów, nowa pięcioletnia wiza Scottish Connections zastąpi dwuletnią wizę pracowniczą przyznawaną po ukończeniu studiów, obecnie oferowaną przez rząd brytyjski. Oznacza to, że absolwenci szkockich uniwersytetów z zagranicy mogliby ubiegać się o pozostanie w Szkocji, by żyć i pracować w tym kraju przez kolejne pięć lat, od razu po ukończeniu studiów.

W przypadku **wiz rodzinnych** usunęlibyśmy minimalne wymaganie dochodowe w przypadku migrujących rodzin, wprowadzone w ramach wrogiej postawy rządu Westminsteru. Ułatwiłoby to rodzinom wybór Szkocji jako miejsca do życia i wspierałoby ich zjednoczenie.

Zredukowalibyśmy także zawiłości systemu imigracyjnego dla wnioskodawców, a wysokość opłat wizowych pozwoliłaby na pokrycie związanych z wizami kosztów, bez dążenia do generowania dochodów z tego tytułu. Oznaczałoby to oszczędność ponad 1000 GBP dla osoby ubiegającej się o wizę długoterminową dla pracownika umysłowego w porównaniu z obecnymi poziomami opłat w Wielkiej Brytanii. Sponsorowane wizy pracownicze na okres krótszy niż trzy lata, wizy dla przedstawicieli zawodów deficytowych oraz wizy na leczenie i opiekę są znacznie tańsze, ale wciąż powyżej kosztów świadczenia usług, co oznacza nadal oszczędności dla wnioskodawcy.

Nowe podejście do polityki wobec uchodźców i azylantów

W niepodległej Szkocji rząd dokonałby również zmian w polityce wobec uchodźców i azylantów, pamiętając o prawach człowieka, zasadach równości i praworządności. Nacisk byłby kładziony na integrację i wsparcie — zgodnie z naszą nową strategią — od pierwszego dnia od przyjazdu.

W odróżnieniu od obecnej polityki Wielkiej Brytanii, osoby starające się o azyl miałyby prawo do pracy, dostępu do wsparcia związanego z zatrudnieniem oraz do pomocy publicznej, np. systemu ubezpieczeń społecznych, co zmniejszyłoby ryzyko popadnięcia w ubóstwo.

Osoby otrzymujące status uchodźcy otrzymałyby status osoby osiedlonej w Szkocji. Zapewniłoby to długoterminową integrację i zmniejszyłoby potrzebę przechodzenia przez uchodźców przez dodatkowe procesy administracyjne w celu pozostania w Szkocji na stałe.

Na koniec, dostępne byłyby bezpieczne i legalne drogi dla osób przesiedlonych i uchodźców, częściowo na skutek zauważania rosnącego problemu uchodźców klimatycznych. Zobowiązalibyśmy się do podjęcia współpracy z krajami partnerskimi i społecznościami zagrożonymi przesiedleniem z powodu zmian klimatycznych, aby sprawdzić, czy wizy humanitarne mogłyby odgrywać rolę w naszym szerszym podejściu do zapewnienia sprawiedliwości klimatycznej.

Wnioski

Migracja jest kwestią o kluczowym znaczeniu dla gospodarki Szkocji, dobrobytu naszego społeczeństwa, sukcesu naszych przedsiębiorstw i zrównoważonego rozwoju naszych usług publicznych.

Uzyskując niepodległość, Szkocja dostosowałaby politykę migracyjną do swoich potrzeb, zapewniając krajowi rozwój.

© The Scottish Government 2023

Publikacja: The Scottish Government, listopad 2023 r.

Wyprodukowano dla: The Scottish Government przez APS Group Scotland, 21 Tennant Street, Edynburg EH6 5NA PPDAS1376294 (11/23)